

Folketingets Retsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Sagsnr.
2018-811

Folketingets Retsudvalg har d. 1. februar 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 409 (alm. del) til børne- og socialministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod Poulsen (DF).

Doknr.
547202

Spørgsmål nr. 409:

Dato
27-02-2018

”Vil ministeren på baggrund af artiklen ”Politisk flertal vil give pårørende indsigt i afdøde familiemedlemmers sager” fra Information den 18. december 2017 arbejde på at ændre reglerne mhp., at borgere kan få samme mulighed for aktindsigt i afdøde familiemedlemmers sager på socialområdet som på sundhedsområdet?”

Svar:

Det fremgår af artiklen, at Information har talt med flere ordførere om deres holdning til, at der på sundhedsområdet og det sociale område er forskellige regler i forhold til, om pårørende kan få indsigt i afdøde familiemedlemmers sager.

Jeg går ud fra, at baggrunden for artiklen er medieomtale af en sag, der handler om, at to mødre, hvis voksne børn døde som stofmisbrugere, har fået afslag på aktindsigt i deres børns sociale sag og alene har fået udleveret sundhedsoplysninger.

Jeg har stor forståelse for, at man som forælder til et barn, der dør som følge af f.eks. misbrugsproblemer, kan have behov for afklaring og for at få oplyst, hvordan ens barns liv formede sig i den sidste tid.

Der er ikke på det sociale område en særskilt regulering af adgangen til aktindsigt. Spørgsmålet om aktindsigt behandles derfor efter de almindelige regler i henholdsvis forvaltningsloven (for så vidt angår parter) og offentlighedsloven (andre end parter).

Det følger af forvaltningslovens § 9, stk. 1, at den der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Forvaltningslovens partsbegreb omfatter således for det første ansøgere og adressater for en afgørelse. Herudover omfatter partsbegrebet andre, der har en væsentlig, retlig relevant og individuel interesse i den pågældende sags udfald. Hvorvidt en enkeltperson kan betragtes som part i en sag, beror på en konkret og individuel vurdering.

Forældre til myndige voksne børn er som altovervejende hovedregel ikke part i deres barns sag i socialforvaltningen, idet de ikke har en direkte og væsentlig interesse i sagen. En anmodning om aktindsigt skal derfor vurderes efter offentlighedslovens regler. Det følger af offentlighedslovens § 30, nr. 1, at oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, er undtaget fra retten til aktindsigt. Omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 1, er særligt følsomme oplysninger, såsom oplysninger om race, religion, væsentligt sociale problemer, strafbare forhold, helbredsforhold og lignende. Ved vurderingen af, hvilke oplysninger, der kan anses for at

vedrøre enkeltpersoners 'private forhold', må der tages udgangspunkt i, om oplysningerne er af sådan en karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab.

Offentlighedsloven tager alene stilling til i hvilket omfang, forvaltningen er forpligtet til at give aktindsigt. Den enkelte myndighed kan således efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1, efter eget skøn i den konkrete sag meddele aktindsigt i videre omfang, end det er fastsat i loven, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i lov om behandling af personoplysninger. Uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger må ikke finde sted.

Som det fremhæves i artiklen, er der på sundhedsområdet fastsat særlige regler om adgang til indsigt for pårørende.

Efter sundhedslovens § 45 kan og skal en sundhedsperson efter anmodning videregive oplysninger om en afdød patients sygdomsforløb, dødsårsag og døds måde til afdødes nærmeste pårørende, afdødes alment praktiserende læge og den læge, der havde afdøde i behandling, såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønske og hensyn til afdøde, eller andre private interesser ikke taler afgørende herimod. Der kan endvidere videregives oplysninger til afdødes pårørende efter reglen i § 43, stk. 2, nr. 2, hvorefter videregivelsen kan ske, hvis den er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre. Oplysningerne, der kan videregives efter bestemmelsen, kan således have en særlig interesse for pårørende, da de kan sige noget om, hvorvidt afdøde f.eks. havde en arvelig sygdom, eller om der er grundlag for at klage over behandlingen, bl.a. med henblik på erstatning.

Jeg mener ikke, at de hensyn, der ligger til grund for den særlige regulering på sundhedsområdet, umiddelbart kan overføres til det sociale område.

På det sociale område er det en forudsætning for, at de sociale myndigheder kan yde den rette hjælp, at alle nødvendige oplysninger foreligger ved kommunens vurdering af, hvilke tiltag der i det konkrete tilfælde skal tilbydes. I den forbindelse er oplysninger fra og dialogen med den, der søger hjælp, af stor betydning.

Det forhold, at der er tillid i mødet mellem borger og sociale myndigheder, og at borgernes retssikkerhed ikke krænkes, må nødvendigvis vægte tungt. Er der ikke sikkerhed for, at de oplysninger, der gives til de sociale myndigheder i et forventet fortroligt rum, forbliver fortrolige, kan jeg frygte, at der er nogle, der måske ikke søger den nødvendige hjælp, fordi de er bange for, at de oplysninger, de giver i forbindelse med behandlingen af sagen, mod deres vilje kan komme til andres kundskab på et tidspunkt, herunder deres forældres kundskab.

Selvom jeg som nævnt har forståelse for, at man som forælder har behov for afklaring, mener jeg, at hensynet til det (afdøde) voksne barn, som har haft en forventning om, at de oplysninger, der er givet i fortrolighed, forbliver fortrolige, må veje tungere.

Jeg finder derfor ikke grundlag for at indføre tilsvarende regler om indsigt i sociale sager, som der er på sundhedsområdet.

Med venlig hilsen
Mai Mercado